

în noi nehotărâtă” -, *disperare* - „nu am știut/că-n trup nu se ascunde-nfățișarea/Noastră din oglindă./Nu pot trăi așa./Un foc mă mistuie într-una” - și la asumarea conștientă a „ambiguității lor identitare”: „Nu mai e loc de lașitate, nu mai e loc/De cel ce nu-s./Nu înțelegeți nici acum?!/Nu e uluitor/Să-ți vezi făptura, deși nu-i/ Apă sau oglindă-n fața ta?/Căci tu, Ofelia, ești el,/Iar Hamlet, tu ești ea...”.

Cu o precizie exemplară în urmărirea traseelor plurisemantice ale textului, pentru a le face cât mai inteligibile, Diana Rotaru folosește o gamă la fel de amplă de tehnici, agogici, expresii muzicale. Neliniștea, dubiile celor doi sunt subliniate inițial de pasaje vocale neesemantice întrerupte, cu efecte similare celor ale doinei “cu noduri” sau, cum ar spune, Grigore Leșe, doinei “de grumaz”, ori poate chiar cu *frullato*-ul monteverdian, care se transformă în bocet pe un fond orchestral eterofonic din ce în ce mai agitat, până atinge dramatismul acut, pe măsură ce sopranele se afundă în întunericul pădurii (în confuzie), copleșite de greutatea insuportabilă a trupului. Din acel moment, se

dispoziției/personalității”, concomitent cu accentuarea revoltei împotriva condiției lor umane precare: “Printre mușchi încordați mă strecor nevăzută” (...). “Vom avea o carceră numai a noastră./Ne vom devora cu cele mai bune intenții...”. Conștientizarea dualității, neputința de-a mai trăi în aproximații îi destabilizează psihic, ducându-i pe culmile disperării: “Suntem la fel și-atât de diferiți”! (...)/ “Iarna ne-a golit drumurile,/nici mintea, nici inimile nu mai au memorie...” (...). “Și tremur, nu știu ce m-așteaptă”.

Treptat, întregul amalgam de trăiri și neliniști evoluează într-un crescendo cu bifurcații ritmico-timbrale și iz modal-doinit, cu destinderi și salturi de sunete tăioase comparabile cu lama unei conștiințe răzvrățite și totuși acceptându-și resemnată echivocul condiției umane, pe ritmuri de *tango*: “Vom merge-n viață împreună/ Vom fi așa cum n-am putut să fim” (...). “Nu îmi mai trebuie/ un trup atât de slab,/Trăiesc acum în trupul tău puternic./ Nu voi mai fi supusa nimănui”. În momentul acestui *transfer alchimic*, când cele două „imagini ale sufletului”, *animus-anima*/Yang-Yin și-au armonizat contrariile, depășindu-și limitele *Sinelui*, ca să atingă

Nirovana (în fapt, secțiunea în care a fost inclusă opera), orchestra intonează o suită de arpeggieri arborescente, incisive terminând în acut, cu sonorități ascuțite, ca de fierăstrău - ultime zvâcniri ale inconștientului.

A fost un spectacol acaparant, cu voci de o calitate fără cusur, făcute parcă pentru a atinge intangibilul, adică pentru a da formă sonoră diadei masculin-feminin sau “arhetipului perechii”. Pe lângă ambitusul prodigios, parcurs cu lejeritate uimitoare, Irina Ungureanu și Veronica Anușca dispun și de însușiri actricești remarcate în toate aparițiile lor alături de ansamblul SonoMania. În afara prețioasei

declanșează un fel de dans sălbatic, primitiv, cu ritmuri aksace, al orchestrei și oboiului, ulterior al clarinetului și fagotului, în secvențe repetitive aidoma Bolero-ului ravelian sau Ritualului primăverii. *Lamento*-ul revine în dialogul cu intenții contrapunctice, al personajelor, care se întreabă resemnate: “Cine-ar putea pricepe/Că-n oglindirea mea/Văd trupul altcuiva?”, pentru a reapărea spre final, ca o tânguire dubitativă comună: “De ce-l (o) privesc și-mi pare că sunt eu?”. Pianul, clopoței, trianșul sparg tensiunea printr-un “rondo” instrumental liric, delicat, ca o iluminare ce se revarsă în secvențele cantabile, bogat ornamentate, cu fiorituri primăvăratice, de cântec popular, ale lui Hamlet. Imediat însă, vocile se agită, cuvintele capătă caracteristicile *sprachgesang*-ului, ritmurile devin entropice, diabolizante, cu inserturi de *rap*, conform indicației regizorale a compozitoarei, într-o succesiune alienantă de “schimbări ale

descoperiri a lui Ciprian Măceșaru, opera de cameră *În trup* a relevat și aptitudinile dirijorale certe ale Dianei Rotaru. Cu gesturi simple, dar de o exactitate matematică, sigură pe sine și pe fiecare detaliu al partiturii, Diana a dat un plus de autenticitate propriei creații. Mă alătur celor care-i sugerează să persevereze.

Despina PETECEL THEODORU

Nosferatu - O simfonie a groazei

Ediția a XXVI-a a Săptămânii Internaționale a Muzicii Noi, 2016, a propus, printre concertele simfonice sau de cameră, câteva momente nu foarte des întâlnite

în alte ediții de festival, de pildă muzică pentru filmul mut *Nosferatu* (1922) de Friedrich Wilhelm Murnau, compusă de Violeta Dinescu. Publicul participant la evenimentul din 28 mai, la Studioul de Operă și Multimedia al UNMB, a urmărit prima adaptare cinematografică a renumitului roman *Dracula* scris de Bram Stoker, care descrie povestea contelui Orlok, un vampir, și a unei tinere fete, Ellen.

Cu mici schimbări ale evenimentelor descrise în roman față de cele din film, acțiunea începe cu frumoasa Ellen și cu soțul acesteia, Hutter, locuitori ai unei zone germane fictive, Wisborg. Lui Hutter, un agent imobiliar, i se promite o vânzare în adâncurile transilvane ale Carpaților, la reședința contelui Orlok. Fără să ia seama la avertizările sătenilor din satele românești, Hutter călătorește la castelul lui Orlok, unde va descoperi în curând identitatea acestuia. Speriat, bărbatul se consolează cu poza soției sale, poză ce ajunge pe mâna vampirului și îi declanșează dragostea arzătoare pentru Ellen; Hutter evadează, însă Orlok îl urmărește în călătoria sa spre casă și provoacă nenorociri tuturor oamenilor din preajma lui Hutter, chiar și în satul natal al soților, unde decesele nu continuă să se oprească. Cunoscând legenda prea bine, Ellen se sacrifică ca jertfă pentru Orlok, cu dorința de a-și scăpa satul; filmul se termină tragic, cu moartea lui Ellen și a lui Orlok, lăsându-l pe Hutter să-și jelească mult iubita soție.

Partea muzicală a revenit trio-ului *Contraste*, un ansamblu ce desfășoară o activitate intensă în domeniul muzicii noi, urmărind în special promovarea muzicii românești, atât în România, cât și în străinătate. Cei trei muzicieni, membrii fondatori încă din 1986, Ion Bogdan Ștefănescu (flaute), Doru Roman (percuție) și Sorin Petrescu (claviaturi) au redat sonor, pe parcursul a mai mult de 90 de minute, evenimentele misterioase și palpitate ale filmului lui Murnau. Un lucru deloc ușor! Filmul, care a mizat pe tot parcursul său pe dramatismul obsesiei vampirului *Nosferatu*, necesita, în permanență,

sătenilor au solicitat sincronizări spontane și expresive ale membrilor trio-ului. Și tocmai de aceea evenimentul a fost un succes: muzica și acțiunea filmului s-au aflat, întodeauna, într-o strânsă legătură, astfel că publicul a uitat, pesemne, că urmărește un film mut, iar muzica este cântată live, ca în tradiția originară, de acum un secol.

Tehnicile de micro- și macrostructurare vizuală folosite de Murnau, narațiunea cinematografică ce posedă o dimensiune muzicală evidentă, cât și limbajul său dramatic - toate aceste aspecte au trebuit luate în considerare de Violeta Dinescu atunci când s-a dedicat scrierii muzicii pentru această ecranizare. Căci însuși subtitlul filmului lui Murnau, *O simfonie a groazei* (Eine Symphonie des Grauens) arată legătura inseparabilă, gândită chiar de regizor în anul 1922, dintre muzică și desfășurarea acțiunii. Iar strigătul de moarte al lui *Nosferatu* de la final, când acesta își dă seama de puterea incontestabilă a sacrificiului uman, a rămas, cu siguranță, ca un motto al întregului film: binele învinge întotdeauna!

Desiela TĂTARU

SIMN 2016 sub semnul polarităților *Yin-Yang, Vid-Plin, Cer-(Om)-Pământ* (IV)

Reflecții despre concertul Ansamblului „Profil-Sinfonietta”

Datorită atmosferei preponderent onirice, transcendente a pieselor înscrise pe afiș, concertul de închidere al SIMN susținut în 29 Mai, în Sala „George Enescu” a UNMB, de către Ansamblul „Profil-Sinfonietta”, dirijat de Tiberiu Soare, are o legătură directă cu *Niroana* - categoria în care a și fost plasat. Dacă luăm însă în considerație multitudinea referințelor transtextuale la care fac apel compozitorii, și care presupun permanenta revenire la unele surse ancestrale, concertul are și datele necesare încadrării lui în categoria *Ulysses*.

Interesat de efectele spectrale obținute prin procesarea sunetelor cu ajutorul mediului electronic, Călin Ioachimescu a folosit frecvent procedeul în lucrările sale fie că a fost vorba despre *Tempo 80*, despre *Palindrom/7*, *Celliphonia*, *Spectral Music*, *Concertul pentru flaut și orchestră* etc., sau despre *Oratio II*. Datată 1982, piesa e construită din „diferite spectre de armonice” pigmentate cu inflexiuni modale emise de suflători, în combinație cu sonorități percusive, a căror înlănțuire generează pedale prelungite, redată inițial de mediul electronic, peste care se suprapun apoi, *live*, semnale de buciom, reminiscențe

o mare atenție asupra desfășurării evenimentelor. Astfel că, momente precum nechezatul calului, apariția șocantă a lui *Nosferatu* din sicriu sau groaza întipărită pe fața